

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Patientia est justis quies, somnus. Ex Veteri pleraque symbolicè. Ex Novo, & Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

ubi reprobum Angelum invidentiæ dolore transfossium notat, mox infert: doluerat, quia patienter utique non tulerat. Quasi dolor abesse soleat ab eo, in quo patientia sedem fixerit. Baeza t. 2. l. 12. c. 3.

Neque enim de spinis colligunt ficus. Luc. 6. 44. At Christianam libet mirari agriculturam, quæ legitè rubis uvam, colligit ficus ex tribulis: nam injuriæ, vincula, tormenta, necesse, nobis pariunt immortales coronas. Oliva l. 13. Strom. hic.

Tu servasti bonum vinum usq; adhuc. Joan. 2. 10. Vinum ex aqua, est læticia ex perpeffione malorum. S. Bernardus l. 16. ex varijs. Sic & Apostoli planè vinum aqua factum gustaverunt, quando *ibant gaudentes à conspectu concilij*, quando *digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati.* Act. 5. 41. Quomodo non vinum ex aqua, gaudium ex contumelia? *tristitia vestra convertetur in gaudium.* Pinna Eth. 258.

Ex Patribus, & alijs.

Quomodo potest quis gaudere, ubi vincula, ubi tormenta, ubi tribunalia? maxime in hoc gauderi potest. Quomodo autem? discite: qui nihil sibi ipsi conscius est, plurimum lætabitur. Ita ut, quò majorem dixeris tribulationem, hoc majorem dicas voluptatem. S. Chrysof. hom. 15. in Act.

Sicut nihil est tam leve, quod ei grave non sit, qui invitus facit; sic nihil est tam grave, quod non ei, qui id libenter exequitur, leve esse videatur. Salvianus de provid. Dei l. 1.

Abi, & quàm fieri potest, ex omni mortali genere quare naturâ, & ingenio, asperitum vitæ & morum tuorum, institutorem; & perseverando apud illum, quotidie subfannationes, & ludibria, velut lac, & mel, bibite. Joan. Clim. scala parad. gr. 4.

Pater, quòd homo patiens de felle favum mellis elicit; malum in bonum convertit; mare quasi lac fugit; mororem in felicitatis æternæ gaudium commutabit: ut postea jucunditatis redditio subsequatur. B. Humbertus de utilit. pat. c. 42.

Quoties verbum durum, aut factum læsivum, patienter sustines; toties rubeas rosas de spinis gignis, & producis. Thom. Kemp. l. 8. de aurea corona in capite S. Agnetis V. M.

Sicut apibus mel præbet thymus, acerrima, & aridissima herba: ita homines cordati à rebus adversissimis conveniens aliquid, & commodum, decerpunt. Plutarchus de animi tranquillitate.

Patentia est justis quies, somnus.

Ex Veteri. Pleraq; Symbolicè.

Immisit Dominus Deus soporem in Adam. Gen. 2. 21. nē agrè ferret Adam, unam sibi de costis ejus eripi, licet in ejus utilitatem fieret; ut hoc modò dolorem non sentiret.

Polyanth. Sacr. Tom. II.

Potuisse quidem Deus ei etiam non sopito sine dolore eripere: sed docuit nos; quòd, ut homines Mundum sine dolore relinquunt, sopienti sint: ijs scilicet suadendum; ut divina meditentur: hoc enim cœlesti somnò ab humanis rebus sine dolore, imò cum magna voluptate, avellimur. Diez cont. 3. in festo S. Andrea.

Adoravit Israel Deum conversus ad lectuli caput. Gen. 47. 31. Sept. *adoravit Israel summitatem virgæ ejus.* Quid virgæ cum lectuli capite? In capite lectuli cervical ad capitis requiem apponitur; virgæ labores, tribulationesque, in Scriptura signantur: virgæ percuti justos, idem est, ac beatè requiescere. S. Hilarius can. 11. in Matth. nunquam dulcius sancti requiescunt, quàm cum laboribus fatigantur. Escobar tr. 5. Proph. Chr. l. 8. sect. 2. obl. 3.

Exurge, quare dormis Domine? Ps. 43. 23. Somnum patientiam vocat: quemadmodum enim, qui dormit, non sentit ea, quæ fiunt; in idem incidit homo patiens, cum injuriâ affectur, & convitijs laceffitur. Exurgendi actum motum in vindictam nominat. B. Theodoretus hic.

Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languo. Cant. 2. 5. Chald. & Hebr. *fulcite me ignibus plurimis.* Non expetit auratam spondam, nec plumetum stragulum; sed pyras, & rogos, stridentium flammarum pro lectisterio: inter ustulata ligna velut inter flores recumbit. Unde Symmachus legit: *requiescere me fecisti in flore.* S. Chrysol. l. 13. de S. Laur. tunc oblata est horrenda & affanda martyriò nobilis illa Laurentij craticula, attrictus est ferro: sed ille, craticulum supplicij, lectum quietis, putabat. Arcones in li. 1. 25. Disc. 3. *Fulcite &c. Symmach. recumbere me facite in flore.* Ego dormio &c. Cant. 5. 2. q. d. sic æstimo Mundi stultus, quasi nullius sensum habeam. Sed, ut bene notat Bernardus; ad hunc somnum prius præcessit sponsi vox: *bibite, & inebriamini clarissimi v. l.* quasi solus Jesu calix possit talem soporem causare. Baeza t. 2. l. 11. c. 5. §. 8.

Quasi de somno suscitatus sum; & vidi, & somnus meus dulcis mihi. Jer. 31. 26. In captivitate calamitates patiens dulciter dormiebat. Sed quò medio? dixerat, juxta Hieronymum: *inebravi animam lactam.* Id. ib.

Dormiebat sopore gravi. Jon. 1. 5. Rupertus de Jona: futurum erat, ut inter Judaicas tempestates Dominus noster, cum esset fortissimus Deus, valde patienter sese haberet: quod dormire quodam modo est, apud eundem ib.

Ex Novo, & Patribus.

Beati mites. Matth. 5. 4. Mitras, est in lecto conscientie hominis culcitra mollis; ubi mollior, & suaviter anima requiescit. Quæ etiam lapides contumeliarum, detractionum, & injuriarum quarumcunque inflictos sibi amplexatur leviter, & sine sui læsione recipit. Hugo Card. hic.

R.

lpe

Ipsè verò dormiebat. Matth. 8. 24. Felix, qui Mundo obdormiens, nihil Mundi curat casus. Dum furit tempestas, navimque videntur fluctus forbere; Dominus dormit: ut tibi normam præbeat, quâ portum felicitatis teneas; si dormias ad Mundi strepitus, & pericula. Baeza ib. Dormitio illa in navi aliquid ostendit infigne virtutis: non solum in ipso, qui summa est virtus; sed in his quoque, quos suis actibus Salvator ad rectè vivendum informat; ut ad tantam perfectionem quis possit devenire, aut studeat devenire; ut eum quieta non inquietent, & pericula non pavefaciant, neque revocent à quiete, aut tranquillitate Christiferae pacis. Inquietum erat mare; dormiebatque Salvator: arietabant ex omni parte procellae; & Dominus dormiebat: iruebant in naviculam venti; & Dominus dormiebat. Proinde si in pace ipsius obdormivisti, atque obdormies; omnino in perturbationibus requiesces. Nec tribulatio, nec angustia, nec algor, nec penuria, & si quod malum possibile deventum; non te dividit à quiete, quam es in Christo, & cum Christo, & pro Christo, & de Christo, fortius. Sim. Cas. l. 4. c. 9.

Dormite jam, & requiescite. Matth. 26. 45. q. d. nunc vobis necessarius somnus, quando omnes hostium furia consurgunt. Tunc ait: *surgite, eamus.* Baeza antè citatus.

Ne statuis illis hoc peccatum! & cum hoc dixisset, obdormivit in Domino. Act. 7. 59. S. August. l. 9. 2. de div. o somnus pacis! qui inter lapides inimicorum dormivit, quomodo in suis cineribus vigilabit. apud Baeza cit.

Percussioque latere excitavit eum. Act. 12. 5. 7. Si patientia incubabo, non dolebo. Tertull. l. de patientia.

§. IX.

Patientia fortitudo.

Num. 1.

Divina.

Dominus patiens, & magnus fortitudine. Nahum 1. 3. Arabicus: fortitudo ejus maxima. S. Hieron. Deus magnanimitatis suae fortitudine iniquitates eorum (Ninivitarum) ultinuit, provocans eos ad poenitentiam. Deus deo est magnus fortitudine, quia est patiens. Pl. 7. 12. *Deus justus, fortis, & patiens.* Cornelius hic.

Jesus autem abscondit se. Joan. 8. 59. Cur Christus abiit à lapidantibus, non inscripta aliqua poena? S. August. tr. 43. cum Judæi lapides tollerent, quid magnum erat, ut eos continuo terra dehiscens absorberet? & pro lapidibus infernos reperirent? Non erat magnum Deo; sed magis erat commendanda patientia, quam exercenda potentia. apud Sylveira hic q. 24.

Deus volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam. Rom. 9. 22. quid fecit? an orbis magnam partem dejecit? &c. *sustinuit in multa patientia vasa iræ, apta in interitum.* Did. Nis. D. 19. Pent. §. 3.

Vicit orbem terrarum, subjecit omnes potestates, subjugavit reges; non superbò milite, sed irrisà cruce: non saviens ferrò. Sed pendens in ligno. S. August. l. 63. de divers.

Rationabili patientia vincit inimicos Dominus noster Jesus; qui utique in hunc Mundum, ut patiendo vinceret, à Patre descenderat. S. Gaudentius tr. 11. de div. capitulis.

Fortis patientia nobis summè necessaria est in hac fragili vita; quæ non est, nisi quotidiana lucta contra vitia. Thom. Kemp. p. 1. ferm. ad Novit. f. 5.

Num. 2.

Humane.

Misit ante eos virum. Pl. 104. 17. Merito dixit virum: quia multa passus, viriliter cuncta sustinuit. Cassiodorus hic.

Leo, fortissimus bestiarum, ad nullius pavebit occursum. Prov. 30. 30.

Erat quidam homo ibi. Joan. 5. 5. Arab. erat ibi vir: quia in tanta miseria virilem habebat animum. Sylveira hic.

Omnis injuria, sive lingua, seu manu intusa; cum patientiam offenderit; eodem exitu dispengetur, quò telum aliquod in petra constantissima duritiæ libratum, & obrusum. Tertull. l. de pat.

Nihil minus virile, nihil muliebrius; quàm robur in lingua habere. S. Chrysost. hom. 31. in Act.

Patientia est quasi scutum, quod opponitur sagittis tribulationum, injuriarum, tentationum &c. S. Vincent. Ferr. l. 3. de SSS. Trinit.

Virtus fortitudinis ostenditur maximè in tribulationibus. S. Vinc. Ferr. l. 4. D. 4. Adv. Contra linguæ gladium patientiæ præbe scutum. S. Isidor. l. 2. soliloqu. c. 7.

Quidam singulari sanctitate vir dixit: Christianum hominem oportere robur habere, non mallei, sed incudis. Iisd. Clarius or. 6. l. 1.

§. X.

Patiens est prudens, sapiens.

Ex Veteri, & Novo.

Quasi una de stultis mulieribus locuta es. Tob. 2. 10. Eam, quæ impatientiam docet, & in iram animum stimulat, aptè stultam vocat; non iracundam: non rixosam: nam sicut sapientia semper cum patientia conjungitur; ita iracundia cum stultitia. Pinna in Eccl. 2. Ethol. 26.

Doctrina viri per patientiam nescitur. Prov. 19. 11. Ex eo enim, quò prudentia causet patientiam, rectè ex patientia, velut ex affectu, cognoscitur prudentia, ejus causa; ita ut verè inferas: hic homo est patiens, ergo prudens: quia prudentia infallibiliter causet patientiam. Vicissim ex causa colligas effectum: est sapiens, ergo & patiens. Dicit hoc Salomon, ut vulgi errorem confutet. Vulgus enim æstimat eos, qui patienter tolerant probra, & injurias; esse simplices, viles, & abjectos: con-